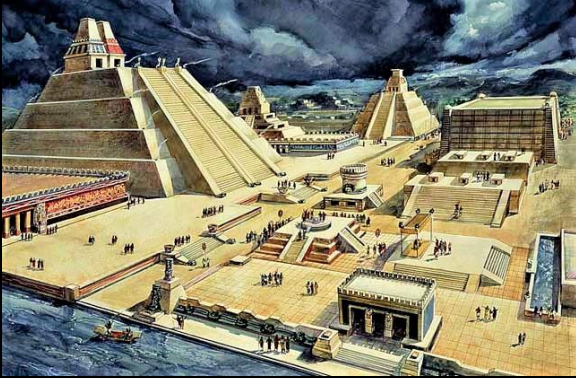
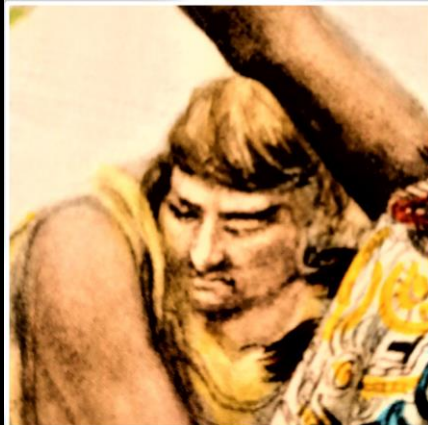
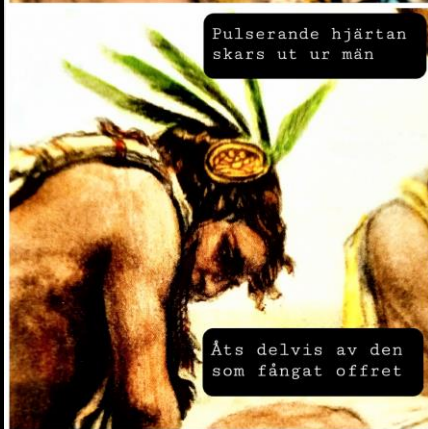

Aztekerna

Aztekerna

Pulserande hjärtan
skars ut ur män

Spår av 136 000 offer år
1521. Huvud/skallar

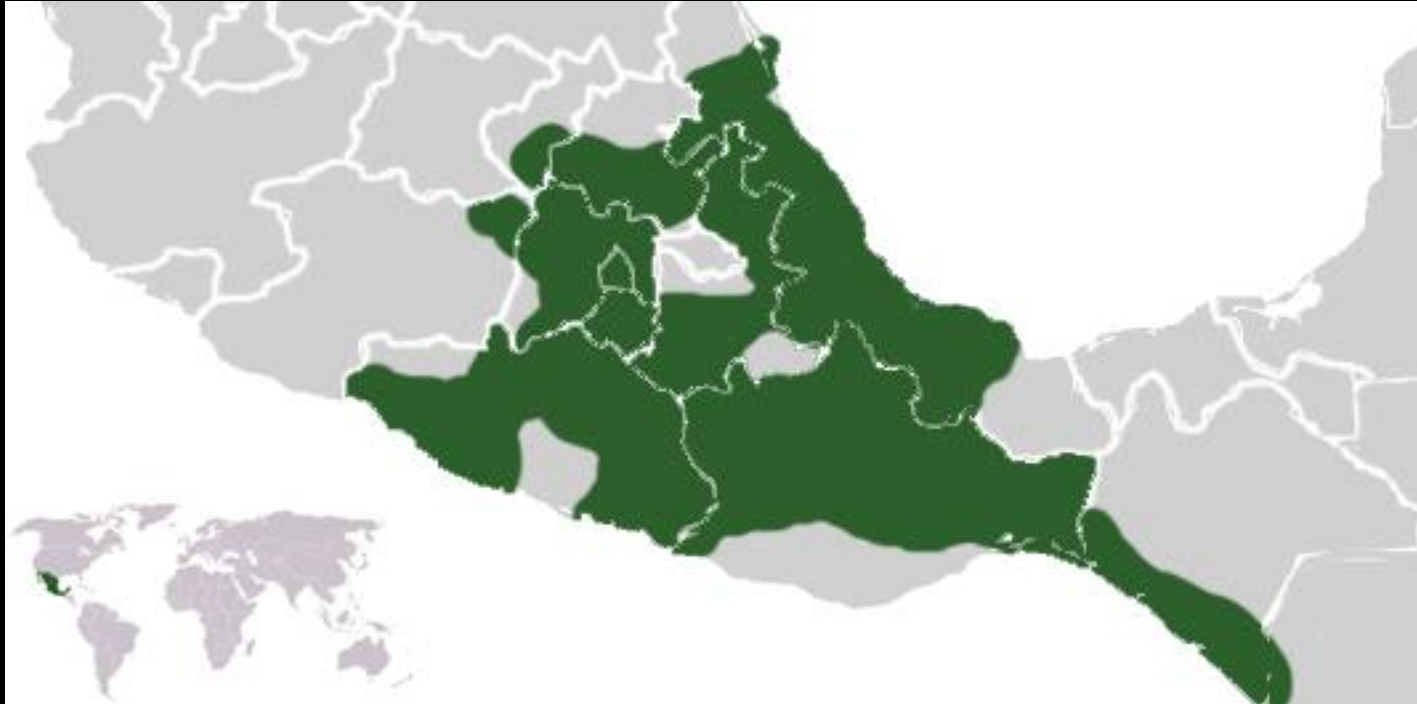

Pulserande hjärtan
skars ut ur män

Åts delvis av den
som fångat offret

AZTEKERNÄ OFFRADE SPÄDBARN, UNGA FLICKOR OCH MÄN. 1521 HITTADE DE SPANSKA ERÖVRARNÄ HELÄ 136 000 SKALLAR PÅ PÅLAR. I HELÄ RIKET BERÄKNAS DET HA OFFRATS 20 000 PERSONER PER ÅR. SPÄDBARN DÄR SKAR MAN HALSEN AV DEM. MÄN KUNDE FÄ HJÄRTAT UTSKURET BULTANDE UT FRÄN KROPPEN. JÄGAREN KUNDE ÄTA DELAR AV KROPPEN. DJUR FICK ÄTA KROPPSDELAR

Aztekerna

Aztekerna

Azteker var ett indianfolk i centrala Mexikos högland som från 1300-talet och framåt byggde ett rike som bestod tills det erövrades av spanjorer och fientliga indianfolk år 1519.

Det dominerande folket i Aztekerriket var mēxihcah, även kallade tenōchcah (efter den mytologiske grundaren av Tenochtitlan, Tenoch). De kallade sig själva Culhua-Mexica då de av Mexicaindianerna kuvade Culhuaindianerna var med och utvecklade Aztekriket. Ordet aztek användes aldrig av aztekerna själva. Det kommer från Aztlan, aztekernas mytologiska ursprung i norr. Allteftersom imperiet expanderade började alltfler folk i de aztekiska kärnområdena tala nahuatl och tro på detta mytologiska ursprung, vilket gör att man under Aztekerrikets storhetstid även kan tala om dessa assimilerade grupper som azteker

Mexicaindianerna var ett nahuatl-talande nomadiserande indianfolk som under 1000- och 1100-talen norrifrån invaderade centrala Mexiko och Mexicodalen. Till en början tjänade de andra indianfolk i olika stadsstater i regionen, men 1325 (alternativt) 1345 grundade de Tenochtitlán, den stad som skulle bli huvudstad i Aztekerriket, på en ö i Texcocosjön i Mexicodalen. Enligt detta folks tro skulle man bygga sin stad på en plats där man först skymtade en fågel med en orm i munnen, sittande på en kaktus. Denna stad blev Tenochtitlán och var placerad där dagens Mexico City ligger. På Mexikos flagga finns idag symbolen med en örn som har en orm i munnen sittande på en kaktus. Culhuaindianerna var ett nahuatlatalande folk som emigrerade till Mexicodalen som ett resultat av toltekkulturens förfall under 1200-talet. De slog sig ner i Colhuacán (dagens Coyoacán) vid Texcocosjön där de effektivt jordbrukade på så kallade chinampas. Även om de blev inflytelserika i regionen kom de att underordnas mexica-folket och sedan bidra till att bygga upp Aztekerriket.

Culhuaindianerna var ett nahuatlatalande folk som emigrerade till Mexicodalen som ett resultat av toltekkulturens förfall under 1200-talet. De slog sig ner i Colhuacán (dagens Coyoacán) vid Texcocosjön där de effektivt jordbrukade på så kallade chinampas. Även om de blev inflytelserika i regionen kom de att underordnas mexica-folket och sedan bidra till att bygga upp Aztekerriket. Aztekerna löd den första tiden i Mexiko under Tepanek-riket. Den fjärde Aztek-kungen Itzcóatl startade ett uppror mot Tepanekerfolket tillsammans med två andra städer, Texcoco och Tlacopán (på nahuatl var härskartiteln tlahtoani - den som talar (väl)). Ur denna allians började sedan på 1400-talet aztekerna avancera mot positionen som det mäktigaste riket i Mellanamerika. Deras främsta konkurrenter Tlaxkaltekerna, som från början var betydligt starkare militärt, blev successivt tillbakaträngda genom ett slags grundligt genomtänkt avancerad terrortaktik (xochiyaoyotl = "blomsterkrig"). Den gick ut på att man gradvis medvetet ökade hotbilden tills motståndaren var övertygad om att ett fullskaligt anfall var nära förestående.

Medan motståndarna fokuserade på hotet passade aztekerna på att genom verkliga anfall mot de städer som var underkastade Tlaxkaltekerna och överta dem en efter en. Vid tiden för spanjorernas ankomst stod Tlaxkaltekerna inför sitt slutliga nederlag och de med moderna eldvapen och hästar utrustade nykomlingarna uppfattades av dem närmast bokstavligen som en skänk från ovan. Den egentliga aztekiska statsbildningen började ta fart först under den åttonde kungen Ahuitzotl som härskade 1486–1502 och den nionde, hans brorson Motecuzoma Xocoyotzin (1502–20), även känd som Montezuma II (eg. Moctezuma). Deras regeringstider karakteriseras av en snabb övergång från ett huvudsakligen släktbaserat maktfördelningssystem (calpulli), med inslag övertagna av toltekerna, till ett system med en byråkratisk statsapparat. Makten övergick snabbt från de ledande calpullisläkterna till ett råd, bestående av tempelpräster och krigarelit och en ”talman” som ledare. När riket var som störst 1519, omfattade det cirka fem miljoner invånare varav nästan 250 000 i Tenochtitlán, ytterligare 500 000 kring Texcocosjön och fyra miljoner runt om övrigt i riket.

Aztekerna

Rikets undergång

Aztekerrikets utveckling fick ett abrupt slut genom att en tlaxkaltekisk-spansk allians (200.000 indiankrigare och ca 900 spanjorer mot 100.000-300.000 azteker) besegrade Aztekerna och spanjorena kunde inta Tenochtitlán. Aztekernas huvudarmé kapitulerade för Hernan Cortés den 13 augusti 1521. Den elfte och siste kungen Cuauhtemoc tillfångatogs av spanjorerna och avrättades av dem 1525.

När spanjorerna nådde Tenochtitlan år 1519 var staden den största stad som någonsin funnits i den nya världen och en av de största i världen; den var rikare och mer storslagen än något de spanska soldaterna någonsin sett i sitt hemland

Offer i templen

Det var människooffren som mer än allt annat förskräckte de första européer som besökte Tenochtitlan innan staden förstördes. Människooffer har en gammal tradition i Mexikos historia och förekom hos de flesta stammar i Mellanamerika, men aztekerna drev det längre än några andra. Det berättas att år 1487, när templet till Huitzilopochtli invigdes, offrades inte mindre än 20 000 fångar till guden. År 1518 räknade en av Cortés följeslagare till 136 000 människokranier längs detta tempel. En del av offren var slavar och brottslingar, men de allra flesta var krigsfångar.

Mexikanerna trodde att världen en gång skulle gå under eftersom detta hade förutsagts i deras skapelsemyter. Aztekernas filosofi är full av symbolik och deras smak för det symboliska avspeglas i de ceremonier och festligheter som hölls med jämna mellanrum under hela året. Vid den högtid som hölls till majsgudinnans ära halshöggs unga kvinnor medan de dansade. Detta skulle symbolisera skörden av majskolvar. Och vid en av ceremonierna för regnguden torterades små barn tills deras tårar föll likt de regndroppar som gav liv åt grödan.

År 1428 uppnådde Tenochtitlan självständighet och sedan dess invånare ingått allianser med grannstäderna Texcoco och Tlacopan blev det snart den dominerande makten i Mexiko. År 1519 ingick 489 stadsstater i det förbund som de aztekiska härarna hade bildat. Under sin långa vandringstid hade aztekerna levt i en ganska enkel stamorganisation men på 1500-talet hade de efter hand blivit allt mindre demokratiska. De hade infört en sträng klassindelning, och den som påträffades iförd tecken på en högre rangvärdighet än han hade rätt till kunde bli avrättad. Högst upp på den sociala stod härskaren, och under honom kom de högsta ämbetsmännen, medlemmar av rådet, domare, officerare och de erövrade provinsernas styresmän. Dessa män hade stora jordegendomar och var de enda som tilläts bära kläder av bomull, sandaler, mönstrade plagg och smycken av guld eller ädla stenar. Vanligt folk fick nöja sig med enfärgade kläder gjorda av kaktusfibrer och med billiga smycken av trä, halvädelstenar och snäckskal. Alla medborgare som var födda fria var indelade i klaner, calpullier. Varje klan ägde den jord som odlades av dess medlemmar, och dessa var också ansvariga för underhållet av de lokala templen och skolorna, som alla barn måste gå i. Under de fria medborgarna – och helt utanför calpulli-systemet - stod de egendomslösa bönderna, som inte var av aztekiskt ursprung, samt slaverna. Prästerna, som bara i Tenochtitlan uppgick till flera tusen, bildade också en klass för sig.